

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI 2001 KATOLSKT STIFTSBLAD

FIDES 14-15

**Hiippakunnan ykseyden merkit: Köyliön pyhiinvaellus
ja hiippakuntajuhla Stella Marisissa**
Kirkko näyttää meille tien taivaalliseen valtakuntaan s. 6-7.
Luottakaamme Marian tavoin Jumalaan! s. 8-9.
Perhe-elämän kokemuksia jakamassa s. 16.
Elämän ja kuoleman kulttuuri s. 10-11.
Uskonnonopettajat Tallinnassa s. 12.

Pyhä Petrus Canisius SJ

Oikeudenmukaisuutta

Yhdysvaltain järkyttävä terrori-isku ja sen - tämän lehden painamisen aikana varmaankin jo alkaneet - seuraukset, osin oikeudenmukaisetkin, eivät saa häivyttää näköpiiristämme kaikkea muuta todellisuutta maailmastamme.

IKONI: KARI HARMONEN

Oikeudenmukaisuudesta voidaan aina kiistellä, eikä lopullista oikeutta pysty kukaan muu kuin Jumala itse jakamaan. Mutta meidän katolilaisten kristillinen velvollisuus on aina etsiä ja edistää oikeudenmukaisuuden toteutumista maailmassa. Keskeisenä mittarina tässä etsinnässä ovat ihmisoikeudet.

Katolinen kirkko puolustaa viattoman ihmisen absoluuttista oikeutta elämään. Tässä tärkeässä tehtävässä se joutuu monesti vastakkain "sivistyneen" lännen ja ns. kuoleman kulttuurin kanssa, joka edistää aborttia, eutanasiaa, ehkäisyä. Kuten tässä lehdessä voidaan lukea, kaikki sivistyksen ja demokratian nimissä tavoiteltu ei todellakaan ole tervettä: monesti "ihmisoikeuksista" tehdään vahvojen oikeuksia heikkoja, hiljaisia ja köyhiä vastaan, "oikeudenmukaisuus" on voittajan tarkoitushakuista vallankäyttöä, yhteisen hyvän saavuttamiseksi tarkoitettu "yksilönvapaus" muuttuukin puhtaaksi itsekkyydeksi.

Ihminen on Jumalan luoma olento, jonka elämä on lahja ja sielu iankaikkinen. Näin on ihmisen olemassaolon ensimmäisestä, sikiämisen hetkestä lähtien. Siksi on surullista, että monet hyväntahtoiset organisaatiot, Yhdistyneet Kansakunnat mukaan lukien, jostakin syystä ovat omaksuneet ohjelmiinsa kohtia, jotka rikkovat räikeällä tavalla jopa perimmäisiä ihmisoikeuksia vastaan. Ihminen on osa yhteiskuntaa ja tätä maailmaa, ja sellaisena hänen tulee olla vastuullinen ja oikeudenmukainen yhteiskunnan jäsen. Samalla hän, niin kuin jokainen ihmispersoonaa, on kuitenkin mittaamattomasti arvokkaampi kuin yhteiskunta kokonaisuudessaan: hänet on luotu osaksi iankaikkisuutta. Siksi ihmisellä on luovuttamattomia oikeuksia, ja niistä ensimmäinen on oikeus olla olemassa, elää. Siksi ihmisen arvo on absoluuttinen.

Tässä numerossa:

- 3 Uutisia:** Kuulumisia hiippakunnasta, kirkosta ja muualta.
- 5 Oremus:** Ajankohtaista hengellistä aineistoa.
- 6 Lukijoilta / Kysy papilta:** Mielenpitoita, mietteitä, vastauksia kysymyksiin.
- 6 Hiippakunnan ykseyden merkkejä:** Pyhiinvaellus Köyliöön; hiippakuntajuhla Stella Marisissa.
- 10 Elämän ja kuoleman kulttuuri:** Pohdintoja ihmisen arvosta ja perheen merkityksestä elämän ja kuoleman kamppailussa.
- 12 Uskonnonopettajat virkistäytyivät Tallinnassa:** Ansaattu aika yhdessäoloon ja kouluttautumiseen.
- 13 Pävens besök i Ukraina:** Omnämningavärt även i efterskott.
- 14 Kalenteri:** Tapahtumia hiippakunnassa, seurakunnissa ja katolisissa yhteisöissä.
- 16 Perhe-elämän kokemuksia jakamassa:** Perheviikonloppu Stella Marisissa.

ENSI NUMEROSSA MM:

Hyvä vai paha: Harry Potter. Musiikin moraalisuudesta. Pyhän isän sanoma lähetyssunnuntaiksi.

Kun me katolilaiset teemme ratkaisuja ja valintoja yhteiskunnallisen elämämme eri tilanteissa, me haluamme tehdä ne uskomme mukaisesti, täyttääksemme Herramme tahdon. Elämme aikakautta, jolloin joudumme tarkasti harkitsemaan ja aktiivisesti itse selvittämään kirkon opetusvirkaan tukeutuen, kenen "hyvä" tarkoitus myös oikeasti olisi sellainen hyvä, jonka takana mekin voimme seistä. Samoin meidän on opittava tuomaan esille entistä selvemmin oma kristillinen moraalimme ja löydettävä rohkeutta irrottautuaksemme sellaisista ohjelmista, jotka ovat uskomme vastaisia, tai muuttaaksemme niitä. Penseys ja välinpitämättömyys ovat todellisen oikeudenmukaisuuden ensimmäiset viholliset. Useammin kuin uskommekaan kysymys on elämästä ja kuolemasta.

N. Tervaportti

Kansi: Kirkkokarin messun loppusiunaus 2001. **Kuva:** Isä Zdzislaw Huber SCJ.

FIDES. Katolinen hiippakuntalehti. 64. vuosikerta (2001). Numero 14-15. ISSN 0356-5262. Päätoimittaja: Marko Tervaportti. Toimitus ja tilaukset: Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puhelin 0208350751. Fax (09) 650715. Pankkiyhteys: Sampo 800019-1242553. Ilmestyy 20 kertaa vuodessa. Vuosikerta 120 mk, ulkomaille 170 mk. SÄLEKARIN KIRJAPAINO OY, SOMERO, 2001.

FIDES. Katolskt stiftsblad. 64. årgång (2001). Nummer 14-15. ISSN 0356-5262. Huvudredaktör: Marko Tervaportti. Redaktion och prenumeration: Katolsk informationstjänst, Sankt Henriksplatsen 1, 00140 Helsingfors. Telefon 0208350751. Fax (09) 650715. Bankförbindelse: Sampo 800019-1242553. Utkommer med 20 nummer årligen. Prenumeration 120 mk, till utlandet 170 mk.

HIIPPAKUNNASTA

Piispamme surunvalittelu Yhdysvaltain terrori-iskun johdosta

Ms. Carol van Voorst
Chargé d'Affaires
Embassy of the United States of America
Helsinki

On behalf of the Catholic Church in Finland I wish to express my condolences to President George W. Bush and the whole American nation. The death of many innocent people who lost their lives in this attack causes us great grief and pain. The Catholics in Finland are with you during these difficult days and will pray for the victims of the attack, for their families and for all Americans who have been affected by this tragedy.

+ Józef Wróbel
Bishop of Helsinki

Helsinki, September 11, 2001

Käännös: Katolisen kirkon puolesta Suomessa esitän surunvalitteluni presidentti George W. Bushille ja koko Amerikan kansalle. Monien viattomien ihmisten kuolema terrori-iskun seurauksena on meille suuren surun ja tuskan aihe. Suomen katolilaiset ovat Teidän kanssanne näinä vaikeina päivinä ja rukoilevat hyökkäyksen uhrien, heidän perheittensä ja kaikkien tästä tragediasta kärsivien ihmisten puolesta.

Diplomaattikunta kokoontui messuun

Yhdysvaltain terrori-iskujen vuoksi Pyhän Henrikin katedraalin latinankielinen messu sunnuntaina 16. syyskuuta vietettiin rituaalimessuna rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta. Messuun osallistui Yhdysvaltain Suomen suurlähetystön asiainhoitaja **Carol van Voorst** ja monien muiden maiden suurlähettiläitä.

Kiitollisuudella huomiointiin myös Iranin suurlähettilään läsnäolo katedraalissa. Messun vietti isä **Manuel Prado** isä **Tee-mu Sipon** SCJ avustamana. KATT

Stella Marisin tilaisuuksille kiitosta

Hiippakuntajuhlan yhteydessä Stella Marisissa pidetty näyttely pyhästä Henrikistä ja hänen viimeisimmistä seuraajistaan Suomessa keräsi suuren yleisön ja paljon kiitoksia.

Näyttelyssä esitettiin harvinaislaatuksia kuvia nykyisen ja edellisten piispojemme vaiheista sekä arvokasta aineistoa paikalliskirkkomme historiasta. Näyttelyn olivat koonneet **Markku Koponen** ja **Tuula Luoma**. Kiitoksia on annettu myös Stella Marisissa vietetyn eläkeläisten päivän järjestäjille. KATT

KIRKOSTA

Ratzinger kehottaa keskittymään pyhyyteen

Uskonopin kongregaation prefekti, kardinaali **Joseph Ratzinger** on kiinnittänyt huomiota kristittyjen suureen kiinnostukseen vallasta. Kardinaalin mielestä valtaa tärkeämpää olisi henkilökohtaisen pyhyyden tavoittelu.

“Jos Jeesus tulisi keskellemme tänään ja kysyisi meiltä, mistä oikein keskustelemme, me varmaankin punastuisimme ja hiljentyisimme”, kuten opetuslapset evankeliumissa. Ratzingerin mukaan kirkosta keskusteltaessa keskitytään aivan liian paljon kirkon rakenteisiin ja vallankäyttöön. Samalla unohdetaan miltei kokonaan paljon hedelmällisempi pohdinta kirkon tarkoituksesta. KATT/CNS

Mormonien kaste ei ole pätevä

Uskonopin kongregaatio on kesällä vahvistanut paavin luvalla katolisessa kirkossa vallinneen käsityksen siitä, ettei Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkon eli mormonikirkon antama kaste ole pätevä.

“Pätevyyskysymys on tärkeä katolisen kirkon käytäntöjen osalta eikä sen tarkoitus ole tuomita mormoneja”, sanoo Salt Lake Cityn hiippakunnan yleisvikaari, mons. **J. Terrence Fitzgerald**.

Hänen mukaansa katoliseksi kääntyneet mormonit on tähän asti kastettu ehdollisesti. Nyt epä-tietoisuus on hälventynyt ja kaste suoritetaan ilman ehdollisuutta.

Selvennyksen merkitys korostuu avioliiton pätevyyttä selvitettäessä. Pohjimmiltaan syynä mormonikasteen pätemättömyyteen on katolisen kirkon ja mormonien erilainen näkemys kasteen vaikutuksista. Mormonit esimerkiksi kieltävät koko perisynnin ole-massaolon eivätkä siksi näe syytä kastaa pieniä lapsia. KATT/CNS

Perun priimas taistelee elämän puolesta

Liman arkkipiispa, kardinaali **Juan Luis Cipriani** on ohjeistanut kanonisen oikeuden pykälien edellyttämällä tavalla pappeja olemaan jakamatta pyhää kommuuniot poliitikoille ja muille julkisuuden henkilöille, jotka pysyvät aborttia puolustavalla linjalla. Pastoreiden on kuitenkin keskusteltava jokaisen aborttimyönteisen uskovien kanssa ennen sakramentin vastaanottamisen kieltämistä.

Kieltoja enemmän kardinaali Cipriani painottaa kuitenkin positiivisten aloitteiden merkitystä: pappien ja kaikkien uskovien on rukoiltava lainsäätäjien puolesta, autettava vaikeassa tilanteessa olevia naisia, koulutettava ihmisiä tuntemaan paremmin kohdun sisällä kasvava elämä ja rohkaistava mediaa osallistumaan elämän kulttuurin rakentamiseen. KATT/CWN

800-års kris-tendomsjubileum i Lettland

Våren 1201 grundade biskop Adalbert staden Riga för att ge den kristna missionen en fast och befäst punkt samt valde den till sitt biskopssäte. För att integrera alla letter, liver och ester i tron, vigde han sitt stift till Maria och ställde detta "Marisland" direkt under påven.

Den 20 augusti år 2000 vigde ärkebiskop Pujats av Riga, utnämnd till kardinal 28 januari 2000, med anledning av jubileet 2001, ett kors och ett altare på holmen Ikskila-Yxkull-Ykskylä i Gaudava-floden. Närvarande var en stor mängd troende. Det var här missionsverket startade i slutet av 1100-talet för biskop Adalberts ankomst. Den helige Meinhard från Segerborg nära Lübeck predikade och döpte utgående från holmen från 1186 framåt och vördas som Lettlands första apostel. På samma holme byggdes även landets första katedral. Som det första sten-

huset i Balticum härstammar det ända från Meinhards tid. Han dog år 1196. Ännu som ruin i den uppdämda Daugava-floden syns den vida omkring och besöks av många pilgrimer.

Jubileumsåret firas med invigning av tre kyrkor i ärkebiskopsstiftet Riga: Aluksne, Smiltene och Riga. KATT/Bonifaziusblatt

MUUALTA

YK painostaa aborttiin

Yhdistyneiden kansakuntien piiriin kuuluvien järjestöjen harjoittama poliittinen toiminta saa jatkuvasti vakavampia muotoja. Viime aikaiset tiedot kertovat yksiselitteisesti, että YK:n tietyt alajärjestöt harjoittavat systemaattista painostusta abortin laillistamiseksi eri maissa.

Viimeisimmät uutiset YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuurioikeuksien komitean (CESCR) esittämistä vaatimuksista tällä kertaa Nepalille ovat yksiselitte-

isiä. Niissä vaaditaan Nepalia ottamaan käyttöön lisääntymisterveyspalveluja, joiden avulla voitaisiin taistella viljejä abortteja, epätoivottuja raskauksia ja korkeaa äitikuolleisuutta vastaan. Yleisesti tiedetään kuitenkin, että termillä "lisääntymisterveyspalvelu" tarkoitetaan YK:n kielenkäytössä aborttia.

CESCR:n toimintaa kummastellaan myös sen takia, ettei komitean valvoman sopimuksen sisältöön eikä sen paremmin Nepalin antamaan vastaukseen sisälly aborttia edes kiertoilmaisuin. Nepalissa syntymättömien lasten oikeudet on kirjatut lakiin.

Samanlaisia vaatimuksia on viime aikoina esitetty ainakin Senegalille, Panamalle ja Maltalle. KATT/CWN/HLI/ZENIT

Pakkoabortteja Kiinassa

Yhden lapsen -politiikastaan tutussa Kiinassa ajaututaan yhä jyrkempiin toimiin valtion tahdon toteuttamiseksi. *The Sunday Telegraph* -leh-

den tietojen mukaan Huanjin maakunta on pakotettu tekemään 20.000 ylimääräistä aborttia ja sterilisaatiota tämän vuoden loppuun mennessä.

Tämän tai vastaavan politiikan seurauksena väitetään yhden naisen kuolleen äskettäin, kun tämä yritti paeta virkamiesten käsistä, jotka aikovat tehdä hänelle abortin. KATT/CCL/ZENIT

Ehtoollista eikastetuille

Ranskan katolinen piispainkokous on huolissaan maan reformoidun kirkon päätöksestä sallia eikastettujen osallistuminen ehtoolliselle. Päätös tuo lisää vaikeuksia ekuumeeniseen keskusteluun.

Päätöksen seurauksena Ranskan evankelis-luterilaisen kirkon vaikuttajiin kuuluva tarkastaja **Michel Viot** ilmoitti kääntymyksestään katolisuuteen. Päätökseen oli vaikuttanut myös pian kaksivuotias yhteinen julistus vanhurskauttamisesta. KATT

VENÄLÄISMEHITYKSEN AIKANA **Karol Wojtyła** työskenteli kiviteollisuuden palveluksessa Krakovassa. Silloin hän luki usein P. Louis Grignon de Montfort'n kirjaa *"Traité de la Vraie Dévotion à la Sainte Vierge"* (Kirja pyhän Neitsyen todellisesta rukouksesta). Tämä kirja auttoi nykyistä paaviamme ymmärtämään Marian kunnioittamisen tärkeyden hengellisessä elämässä. Pyhä isä sanoo: "Silloin ymmärsin, että

en voinut jättää pois elämästäni Herran äitiä ilman, että asettuisin kolmiyhteisen Jumalan tahdon yläpuolelle. Hänen tahtonsa oli aloittaa ja saattaa loppuun pelastushistorian suuri mysteeri nöyrän nasaretilaisen palvelijattarensa kautta ja hänen vastuuntuntoisen ja uskollisen yhteistyönsä avulla." Paavi valitsi tunnuslauseekseen "totus tuus", kokonaan sinun: "Kun joka päivä toistaa 'totus tuus', ja elää

Marian kanssa sopuisuudessa, voi yltyä täydellisen luottamuksen kokemukseen ja rakkauteen Isää kohtaan, kuuliaisuuteen Pyhää Henkeä kohtaan ja itsensä uudistamiseen Kristuksen esikuvan mukaisesti."

PELOTTAAKO INTERNET? Ei enää syytä huoleen. Voimme kääntyä pyhän Sevillan Isidoruksen (+4.4.636) puoleen. Kirjoittaessaan tunnetut ja aikanaan modernit ety-

Oktober är rosenkransens månad

Vörndnad för Guds Moders värdighet

En person, som i naturens ordning innehar en hög värdighet, är man skyldig vörndnad, och för den som i mänsklig storhet ser en återspeglning av gudomlig storhet blir vörndnaden religiöst färgad. Detta inträffar helt naturligt, när det gäller en person, vars värdighet är av övernaturligt slag, en Kristi präst till exempel eller ett av Kyrkan erkänt helgon. Men finns det en präst eller ett helgon, som i värdighet och helighet kan jämföras med Guds Moder? Redan i början av sin första encyklika ger Leo XIII Maria den titel, som uttrycker hennes oförlägliga storhet: *Magna Dei Parens*. Hon har burit och fött det människovörndna Ordet. Det är av henne Han fått kött och blod, och av henne ensam, ty under det att andra barn har två föräldrar, är Maria ensam parens. Andra mödrar vet heller i allmänhet ingenting om det barn de skall föda, men Jungfru Maria lärde gen-

om Guds ängel känna sitt barns verkliga väsen. Innan hon undfick Guds Son i sitt sköte, hade hennes själ tagit emot Honom genom sin fullkomliga underkastelse under Guds vilja. Slutligen hade Gud redan vid hennes egen avlelse uppfyllt henne med nåd för att göra henne värdig hennes höga kall.

Hur högt den Heliga Jungfrun än står, när hon dock ej upp till gudomens fullkomlighet. Hennes Son är Gud i egen person och har därför rätt till den dyrkan, som tillkommer Gud allena. Men den kult som tillkommer Maria är ojämförligt högre än den som ägnas andra skapade varelser, ty även om man lägger tillsammans alla deras värdigheter, får man ändå ingenting som motsvarar hennes värdighet eller ens kan jämföras med den. "Gud, som från evighet utsett

henne till Moder åt sin Son, har givit henne en särställning och upphöjt henne över allt det skönaste i naturens, nådens och himlens värld", skriver Leo XIII.

I den förening med Gud, som den heliggörande nåden åvägabringar, möter vi Honom endast som föremål för vår kunskap och kärlek, och detta även i himmelen, där vi får skåda Honom ansikte mot ansikte. Jungfru Marias förening med Gud är på

Vår Fru av Fatima

grund av hennes moderskap av metafysisk art. Gud har på ett särskilt sätt gjort henne till sin och upphöjt henne över andra. Genom sitt moderskap införs Jungfru Maria i den hypostatiska föreningens krets.

De sakramentala särmerkna, i synnerhet det prästerliga, är ett tecken på att Gud på ett särskilt sätt tagit en människa i besittning. Jesus äger emellertid på grund av den hypostatiska föreningen något mera än

detta tillfälliga särmarke. Han är präst till hela sitt väsen. Hans Moder är icke präst. Hon är det icke, varken som Jesus eller som Hans präster på jorden. Men om Maria ej är förenad med Gud till sitt innersta väsen såsom Jesus, är hon dock genom sitt moderskap innerligare förenad med Honom, än en präst är. Hon är absolut inte en gudomlig person, hon är och förblir en skapad varelse. Men hon är indragen i själva mandomsanammelsens krets. I sin egenskap av Guds Sons Moder är hon helt och hållet helgad åt Gud.

Om Jesu mänskliga natur ej var personligen förenad med Gud skulle Han, trots all Guds nåd och trots sin stora helighet, inte ha rätt till annan kult än den vörndnad (*dulia*) man visar skapade varelser, som är heliga. Om Maria endast var Jungfrun full av nåd, den heligaste bland kvinnor, skulle hon naturligtvis ännu mycket mindre kunna göra anspråk på

FORTSÄTTNING
PÅ NÄSTA SIDA

Albertin palsta

mologiansa hän osoitti olevansa aikaansa edellä. Hän oli myös avainhenkilö Toledon konsiilissa vuonna 633. Hän rakensi siltää uuteen aikaan antiikista keskiajalle. Uuden ajan kynnyksellä voimme siis rukoilla ennen internetiin kirjoittautumista:

Kaikkivaltias ja ian-kaikkinen Jumala, joka loit meidät omaksi kuvaksesi ja kutsuit meidät etsimään kaikkea sitä, mikä on hyvää, totuudel-

lista ja kaunista, erityisesti sinun ainosyntyisen Poikasi jumalallisessa persoonassa, meidän Herrassamme Jeesuksessa Kristuksessa, suo meidän pyytää sinulta, että pyhän Isidoruksen, piispan ja tohtorin, esirukousten tähden, ohjaisimme poluillamme internetissä kätemme ja silmämme vain sinne, mikä on sinulle mieluista ja kohtelisimme rakkauksella ja kärsivällisyydellä

kaikkia niitä sieluja, jotka kohtaamme. Kristuksen, Herramme kautta. Aamen.

Pyhä Isidorus, rukoile puolestamme.

MARIAN VIESTI Medjugorjessa 25.8.: Rakkaat lapset! Tänään kutsun teitä kaikkia tekemään päätöksen pyhydestä. Olkoon pyhyys, rakkaat lapset, aina ensimmäisellä sijalla ajatuksissanne ja kaikissa tilanteissa, työs-

sä ja puheissanne. Siten siitä tulee myös käytäntö. Vähän kerrallaan, askel askeleelta, juurtuvat rukous ja päätös pyhydestä perheeseen. Olkaa totuudellisia itsellenne, älkääkä sitoutuko aineellisiin asioihin vaan Jumalaan. Ja älkää unohtako, lapsukaiset, että elämänne on yhtä häviävä kuin kukka. Kiitos, että olette vastanneet kutsuuni.

Tällä palstalla toivomme FIDESin lukijoiden tuovan esille rakentavia mielipiteitään sekä käyvän keskustelua katolisen uskonsa todeksi elämisestä. Lisäksi palstalla voidaan esittää kysymyksiä, joihin jokin hiippakuntamme pappi vastaa. Kirjoitukset tulee toimittaa kirjekuudessa FIDESin toimitukseen. Kuori merkitään tunnukseksi "mielipide" tai "kysymys". Mielipiteitä ei julkaista ilman kirjoittajan nimeä eikä niitä palauteta. Palstalla ei myöskään julkaista uskon tai moraalien vastaisia eikä herjaavia kirjoituksia. Toimitus varaa oikeuden mielipiteiden lyhentämiseen.

... ROSENKRANSMÄNADEN ...

FORTSÄTTNING FRÅN FÖREGÅENDE SIDA

något annat än en sådan kult. Men nu är hon sannerligen och verkliga Guds Moder, liksom hennes Son är Gud. "Sålunda", säger den helige Thomas, "äras hon ej blott för sin egen skull utan för sin Sons, d.v.s. i sin egenskap av Guds Moder. Det är därför att hon tillhör Kristus, som vi ägnar henne en särskild vördnad (hyperdulia)".

Här är det fråga om en särartad kult. Den har ingenting av tillbedjan, ty sådan tillkommer Gud alena, men den är något mera än en helgonkult vilken som helst.

Den vördnad vi visar dem, som på något sätt står Gud nära, syftar ytterst till att förhålliga Honom, ty Han är ju källan till deras helighet. Om den speciella kult vi ägna Jungfru Maria gäller detta i särskilt hög grad. "Den ära som tillkommer Modern beror av Sonen", säger den helige Thomas, "ty det är för Hans skull som Maria är förtjänt av vår vördnad. Dock är kulden av Jungfru Maria icke av samma art, som den vi ägnar ett kors eller en bild, vilka är symboler. I och för sig är korset och bilden blott döda ting, och som sådana vördas de ju ej. Den Heliga Jungfrun däremot är en person, och kan alltså verkligen vördas. Men om hon är föremålet för vår kult, så är hennes Son dess slutmål, ty det är för Hans skull som Hans Moder äras".

UR JORET, F. D.: KATOLSK MARIA-TEOLOG. EN BOK OM ROSENKRANSEN.

Piispan saarna

Kirkko näyttää meille

Rakkaat Sisaret ja Veljet!

Kiitän Jumalaa siitä, että saan yhdessä teidän kanssanne viettää pyhää messua täällä pyhän Henrikin kuolinpaikalla. Te tulette tänne joka vuosi ja annatte näin todistuksen uskostanne. Te tulette tänne myös kiittämään Jumalaa pyhän Henrikin ja viime kädessä kaikkien esi-isiemme osoittamasta uskosta. Jokainen meistä tulee tänne myös ammentamaan tästä uskosta uutta rohkeutta. Juuri tällä paikalla haluamme muistella uskomme menneisyyttä ja mietiskellen katsella uskomme tulevaisuuteen.

Voidaan varmaankin sanoa, että täällä seisomme paikalla, josta käsin usko on tuottanut runsaasti hedelmää satojen vuosien ajan. Mutta nyt meidän on kysyttävä mitä usko itse asiassa on.

Usko ei tarkoita sitä, että luomme Jumalasta kuvan omien tarkoituseriemme tai mielikuvituksemme mukaan. Todellinen usko perustuu Jumalan antamaan ilmoitukseen.

Juuri ilmoituksensa kautta näkymätön Jumala kertoo ihmiselle mitattomasta rakkaudestaan, aivan kuin ystävälleen, seurustelee hänen kanssaan ja kutsuu häntä yhteyteensä. Ja juuri usko, myös meidän uskomme, on sovelias vastaus tähän Jumalan kutsuun.

On todettava myös, että usko ei ole mikään filosofinen tai teoreettinen ideologia. "Uskon kautta ihminen alistaa ymmärryksensä ja tahtonsa täysin Jumalalle. Uskova ihminen antautuu koko olemuksellaan itsensä ilmoittaneen Jumalan varaan. Raamattu kutsuu tätä ihmisen Jumalalle antamaa vastaus-ta uskon kuuliaisuudeksi." Uskonkuuliaisuus tarkoittaa itsensä alistamista Jumalan ja Hänen sanansa alle.

Pelastushistorian kuluessa on elänyt monia ihmisiä, joita voidaan pi-

tää tällaisen uskon esikuvina. Vanhassa testamentissa näitä ovat ennen kaikkia Abraham, Mooses, ja profeetat. Kirjeestä heprealaisille voimme lukea ylistyslaulun Abrahamin uskosta: "Usko sai Abrahamin tottelemaan Jumalan kutsua ja lähtemään kohti seutuja, jotka Jumala oli luvannut hänelle perintömaaksi. Hän lähti matkaan, vaikka ei tiennyt, minne oli menossa." (Hepr. 11, 8)

Uskonsa varassa Abraham oli pyhiinvaeltaja luvatussa maassa. Uskon varassa Sara sai luvattun pojan, ja uskonsa varassa toi Abraham ainoa poikaansa uhrattavaksi.

Myös Jeremia tottelee Jumalan kehotusta uskon varassa, vaikka hän kokee riittämättömyyttä vaativan tehtävän edessä. Millaisella ilmaisuvoimalla hän kuvaakaan kutsumistaan: "Minulle tuli tämän Herran sana: 'Jo ennen kuin sinut äidinkohdussa muovasini, minä valitsin sinut. Jo ennen kuin sinä synnyit maailmaan, minä pyhitin sinut omakseni ja määräsin sinut kansojen profeetaksi.' Mutta minä vastasin: 'Voi, Herra, Jumalani, en minä osaa puhua, minä olen niin nuori!' Silloin Herra sanoi: 'Älä sano, että olet nuori, vaan mene, minne ikinä sinut lähetän ja puhu, mitä minä käsken sinun puhua. Älä pelkää ketään, sillä minä, Herra, olen sinun kanssasi ja suojelen sinua.'" (Jer. 1, 4-8)

Myös Maria on meille yksi uskon esikuva. Hän osoittaa täydellistä kuuliaisuutta uskoessaan, että Jumalalle ei mikään ole mahdotonta. (Luuk. 1, 37) Maria ottaa uskossa vastaan enkelin hänelle tuoman sanoman ja lupauksen. Sitten hän antaa oman suostumuksensa: "Minä olen Herran palvelijatar, tapahtukoon minulle niin kuin sanot." (Luuk. 1, 38) Myöhemmin myös Elisabet tervehtii häntä sanoin "Autuas sinä, joka uskoit! Herran sinulle antama lupaus on täyttyvä!" (Luuk. 1, 45) Tämän uskon

Köyliön Kirkkokarilla

tien taivaalliseen valtakuntaan

tähden kaikki sukupolvet ylistävät Mariaa autuaaksi. Eikä hänen uskonsa horjunut koko hänen elämänsä aikana, ei edes vaikeimmasa koetuksessa, kun hänen poikansa Jeesus kuoli ristillä. Maria ei koskaan luopunut uskostaan, jotta Jumalan sana kävisi toteen.

Tämän kaltaista uskonkuuliaisuutta voimme varmaankin havaita myös pyhän Henrikin elämässä. Jo aivan Suomen matkansa alussa

ihmismielen tai inhimillisen tahdon tuotos. Usko on ennen muuta ihmisen henkilökohtainen side hänen ja Jumalan välillä. Uskoa ei voi irrottaa tästä yhteydestä. Samalla se on avautumista koko sille todellisuu-delle, mikä kuuluu Jumalan ilmoitukseen.

Näin kristitylle usko Jumalaan merkitsee välttämättä myös uskoa häneen, jonka Jumala on lähettänyt, nimittäin hänen Poikaansa,

Jumalaa yli kaiken. Se opettaa meitä näkemään myös, että

ihmisen todellinen, syvin onni ei ole löydettävissä rikkaudesta tai hyvinvoinnista, ei vallasta eikä kunnian, ei mistään luodusta, vaan ainoastaan Jumalasta, kaiken hyvän ja kaiken rakkauden lähteestä.

Usko, joka tuottaa tämänkaltaisia hedelmiä - on niin kuin jo aiemmin totesin - lahja, jonka Jumala antaa ihmiselle. Emme saa kuitenkaan unohtaa sitä, että me olemme itse henkilökohtaisesti vastuussa tästä arvokkaasta lahjasta; me voimme enentää sitä tai me voimme menettää sen. Muistatte evankeliumista palvelijan, jonka hoitoon isäntä oli uskonut talentin. Siksi voimme pitää ohjeenamme sanoja, jotka pyhä Paavali kirjoitti Timoteukselle: *“Taistele jalo taistelu ja säilytä usko ja hyvä omatunto. Jotkut ovat sen hylänneet ja ovat haaksirikkoutuneet uskossaan.”* (1. Tim. 1, 18-19)

Mitä meidän on sitten tehtävä, jotta säilyttäisimme uskomme ja pääsisimme osallisiksi sen hedelmistä? Jotta voisimme elää ja kasvaa uskossamme ja pysyä vahvoina loppuun asti, meidän on ravittava sitä Jumalan sanalla ja sakramenteilla, ylläpidettävä sitä arjessamme hyvin teoin ja juurruttava kirkon opetukseen. Kirkko näyttää meille tien, joka johtaa taivaalliseen valtakuntaan. Tätä tietä me vaellamme askel askeleelta arjen teoissa ja päätöksissä, yhdessä paa-
vin johtamien piispojen ja pappien opetuksessa. Aamen.

+ JÓZEF WRÓBEL SCJ
HELSINGIN PIISPA

Sisaria ja maallikoita pyhiinvaelluksen päätösmessussa

hänen on täytynyt osoittaa sitä, sillä hän ei tullut tänne turistimatkal-
le siihen kuuluvine mukavuuksi-
neen. Hän oli elänyt omaa uskon-
elämäänsä syvällisesti ja halusi ja-
kaa sitä muiden kanssa. Vaaroista
ja vaikeuksista välittämättä hän oli
kuuliainen Jeesuksen kehoituksel-
le: *“Menkää siis ja tehkää kaikki
kansat minun opetuslapsikseni:
kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Py-
hän Hengen nimeen ja opettakaa
heitä noudattamaan kaikkea, mitä
minä olen käskennyt teidän noudat-
taa.”* (Matt. 28, 19-20)

Rakkaat sisaret ja veljet! Tästä uskosta virtaa myös meidän uskomme. Se on arvokas lahja ja meillä on suorastaan velvollisuus vaalia sitä. Usko ja sen sisältö ei ole

Jeesukseen Kristukseen ja tämän opetukseen. Poikansa kautta Tai-
vaallinen Isämme kertoo meille
kuinka elää ja kasvaa uskossamme
niin kuin kristityn tulee tehdä.

Usko näyttää meille, kuinka suu-
ria lahjoja Jumala on meille jokai-
selle antanut ja vielä antaa. Vain
uskon kautta me voimme saavut-
taa sen syvimmän autuuden, jon-
ka Jumala on luvannut meille jo
kasteen yhteydessä. Ja vain tämä
autuus voi lopullisesti tyydyttää
kaipauksemme onneen. Tämä Ju-
malan yhteydessä koettava autuus,
joka on määrätty osaksemme, on
meille myös moraalinen ohjenuora.
Se velvoittaa meitä puhdistamaan
sydämemme pahasta ja tavoittele-
maan sitä, että voisimme rakastaa

Luottakaamme Maria

Isä Manuel Prado ja isä Jan Aarts SCJ keskustelemassa nuorten kanssa Stella Marisissa hiippakuntajuhlan aikana

Rakkaat sisaret ja veljet!

Vietämme tänään hiippakuntajuhlaa, joka on liitetty Neitsyt Marian taivaaseen ottamisen juhlan viettoon. Emme ole kokoontuneet tänne ainoastaan ollaksemme kerran vuodessa yhdessä muualta Suomesta tulleiden katolisten ystäviemme kanssa, vaan olemme tulleet tänne myös mietiskelemään yhtä uskomme salaisuutta. On silti todettava, että täällä kauniissa Stella Marisissa viettämässämme juhlassa ei ole kysymys ainoastaan taivaasta, minne Neitsyt Maria on otettu, vaan myös maanpäällisestä elämästä ja omasta pelastuksestamme. Tahdomme tässä pyhässä messussa pyytää, että Jumala katsoisi laupeudessaan ja armahtavuudessaan meidän puolemme ja kuulisi rukouksemme.

Raamatusta ei kerrota Jeesuksen äidin elämästä sen jälkeen, kun

Pyhä Henki oli vuodatettu. Raamattu ei myöskään mainitse mitään hänen kuolemastaan. Kirkon tradition perusteella tiedämme kuitenkin melko paljon. Jumalanäidin, Neitsyt Marian kunnioittaminen virisi kirkossa varhain. 400-luvulta on peräisin juhlapäivä, jolloin erityisesti kunnioitetaan Jumalanäidin muistoa. Sen yhteydessä julistetaan: Maria on mennyt kotiin Poikansa luokse, elääkseen ikuisesti hänen kanssaan. Marraskuun 11. päivänä 1950 julisti paavi Pius XII dogmina, että Neitsyt Maria on otettu ruumiineen ja sieluineen taivaan kirkkauteen. Näin hän vahvisti lopullisesti tämän vanhan kristillisen todistuksen. Idän kirkko oli jo pian Efeson kirkolliskokouksen jälkeen alkanut viettää Marian taivaaseen ottamisen juhlaa. Lännen kirkkoon juhla juurtui 600-luvulla. Mainittu Marian taivaaseen ottamisen opinkappale kuuluu näin:

”On Jumalan ilmoittama dogmi, että Tahraton Jumalansynnyttäjä, Ainaisen Neitsyt Maria, on maallisen elämänsä päätyttyä otettu ruumiineen ja sieluineen taivaan kunniaan.”

Ennen dogmin julistamista Pius XII oli kuullut piispoja varmistaakseen että he olivat sen sisällöstä yhtä mieltä.

Dogmin ja samalla tämännäpäiväisen juhlamme teologinen sisältö on siinä, että Maria on lunastettu ja täyttymyksen saavuttanut ihminen. Hänellä on osuus Kristuksen ylösnousemuksen kirkkauteen. Hän on esikuva siitä, mitä Jumala haluaa lahjoittaa kaikille ihmisille ja koko maailmalle, ei kuolemaa ja katoavaisuutta, vaan elämän ja kirkkauden.

Taivaaseen ottamisensa johdosta kutsutaan Mariaa juhlapäivän liturgisissa teksteissä Toivon merkiksi ja Luottamuksen lähteeksi. Ne kuulostavat vaativilta sanoilta aikana, jolloin yhä useampi ihminen on kadottanut elämänsä tarkoituksen ja ajautunut sitä etsiessään monenlaisiin pakokeinoihin.

Jotkut yrittävät löytää edes lyhytaikaisen autuuden, korviketaivaan, vaikkapa uskonlahkoista, alkoholista tai huumeista, toiset puolestaan janoavat onnea tai valtaa luodakseen niillä eräänlaisen taivaan maan päälle.

Mutta kaikki tällaiset yritykset sammuvat omaan hetkellisyyteensä ja lopulta kuolema sammuttaa ne. Ne ovat kaikki merkkejä tyhjyydestä ja toivottomuudesta.

Mistä sitten löytyvät toivon merkit ja luottamuksen lähde? Ne ovat Mariassa, Jeesuksen äidissä. Jokainen ihminen tavoittelee onnea ja täysipainoista elämää. Marian tai-

saarna hiippakuntajuhlassa

Minun tavoin Jumalaan!

vaaseen ottamisen näkökulmasta meille avautuu selvästi, että elämällä on tarkoitus, koska se ei pääty kuolemaan, vaan sen päämäärä on taivaan kirkkaudessa. Elämä ei pääty pimeään umpikujaan, vaan johtaa taivaan kunniaan, ihmisen todelliseen kotimaahan, Jumalan luo. Siksi oikeassa eivät lopulta ole kaiken tuhoa ennustavat profeetat, eivät pessimistit tai toivonsa menettäneet, eivät ne, jotka suhteellistavat Jumalan ilmoituksen ja hänen käskynsä, eivät ne katolilaiset, jotka arvostelevat tai pilkkaavat paavia tai kirkkoa ja luopuvat sen opista, eivät ne, jotka kieltäytyvät seuraamasta kirkon opetusta ja yrittävät estää muita sitä kuulemasta.

Lopulta oikeassa ovat ne, jotka Marian tavoin uskovat Jumalaan, panevat toivonsa Häneen ja ovat arkielämässään uskollisia Hänelle.

Toisin sanoen nämä ihmiset rakastavat Jumalaa ja hänen kirkkoaan.

Uusi testamentti kuvaa tätä uskoa, Marian pyhyttä ja luottamusta Jumalaan. Se voi olla meille esimerkki omalla uskontiellämme. Kuvaukset Mariasta paljastavat, että hänen uskonsa oli suuri. Jumalalle ei mikään ole mahdotonta. (Luuk. 1, 37). Maria vastasi uskon kuuliaisuudessa enkelin ilmoitukseen, että hän Pyhän Hengen voimasta tulisi kantamaan ”Korkeimman Poikaa”, vaikka oli vielä koskematon. Tässä kuuliaisuudessa Jumalan tahtoa kohtaan hän otti uskossa vastaan enkelin antaman sanoman ja lupauksen ja antoi siten suostumuksensa: ”Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanot.” (Luuk. 1, 37-38)

Ja samalla kun Maria myöntyi Jumalan sanaan, hänestä tuli Jeesuksen äiti. Jo aivan alusta Maria omistautui koko sydämeästään Ju-

malan tahdolle, ilman että mikään synty olisi häntä estänyt. Maria antoi itsensä kokonaan Poikansa ja tämän pelastustyön palvelukseen. Hänen uskonsa ei horjunut koko elämän aikana, ei edes vaikeimman

ESA ERÄVALO

Piispanne hiippakuntajuhlan messun loppukulkueessa

koetuksen hetkellä, kun hänen Poikansa Jeesus kuoli ristillä. Seisoessaan ristin juurella Maria ei ehkä ymmärtänyt kaikkea. Luultavasti hän tuns vain synkkää hengen pimeyttä, sitä mitä me itse joskus tunnemme elämässämme. Voimme varmasti uskoa, että Maria luotti Jumalaan ja jätti kaiken hänen käsiinsä: Hän oli vakuuttunut sii-

tä, että Jumala tietää parhaiten mikä on hyvää ja tarpeellista.

Näin Jumalan ja ihmisen välisessä suhteessa Maria voi olla esimerkinä.

Voimme olla varmoja siitä, että Jumala ei petä ihmistä niin kuin Saatanatekee, eikä hän vaadi meiltä mitään mikä olisi vastoin meitä itseämme.

Hän on meidän Isämme, joka on luonut meidät ja joka rakastaa meitä, ja hän on rakastanut meitä niin syvästi, että on antanut Poikansa kuolla ristillä meidän edestämme. Hänen ei tarvinnut tehdä sitä. Kukaan ei pakottanut häntä siihen. Hän teki sen ainoastaan rakkaudesta meitä kohtaan. Siksi myös me voimme olla vakuuttuneita siitä, että kun Hän sanoo meille jotain tai odottaa meiltä jotain, tekee Hän sen ainoastaan rakkaudesta meitä kohtaan, meidän pelastumiseksemme.

Samoin toimii myös kirkon opetusvirka. Paavi sekä piispat ja papit yhdessä hänen kanssaan eivät opeta mitään muuta kuin mitä on Jumalan sanan mukaista ja mitä Jumala puhuu ihmiselle Jeesuksen Kristuksen kautta. On ehkä aika, jolloin emme ymmärrä jotain Evankeliumista tai kirkon opetuksesta tai se on meille liian raskasta seurata. Silloin saamme suunnata katseemme Mariaan, hänen uskoonsa ja luottaa Marian tavoin Jumalaan. Tätä uskoa haluamme yhdessä Marian kanssa pyytää Jumalalta. Tämä on myös meidän koontumisemme tarkoitus. Siksi, erityisesti tänään, huudamme yhdessä Jumalan puoleen: Suo tätä uskoa hiippakunnallemme, meille jokaiselle, ja anna meille Maria uskomme äidiksi. Aamen.

+ JÓZEF WRÓBEL SCJ
HELSINGIN PIISPA

Elämän ja kuoleman kulttuuri

Valitkaa siis elämä, että te ja teidän jälkeläisenne saisitte elää... (5. Moos. 30, 19)

Jokainen ihminen, joka on vilpittömästi avoin todelle ja hyvälle, pysyy tajuamaan, kuinka pyhä ja arvokas ihmisen elämä on sen ensi hetkestä viimeiseen silmänräpäykseen asti. Siitä huolimatta meidän aikanamme *omattunnot pystyvät yhä vaivalloisemmin erottamaan toisistaan ihmiselämää perusarvona koskevan hyvän ja pahan ikään kuin laajalle levinneen ehdollistumisen seurauksena*. Nyt julistetaan juhlallisesti jokaisen yksilön oikeuksia ja elämän arvoa, mutta sama oikeus elämään käytännössä kielletään ja tallataan jalkoihin varsinkin ihmisen olemassaolon merkittävimpinä hetkinä, syntymässä ja kuolemassa.

Vatikaanin 2. kirkolliskokous tuomitsi voimakkaasti tietyt rikokset ja hyökkäykset ihmiselämää vastaan kannassaan, joka pätee koko voimassaan tänäänkin: *”Kaikki se, mikä vahingoittaa itse elämää, kuten mikä tahansa murha, joukkomurhat, abortit, eutanasia ja tahallinen itsemurha, kaikki se, mikä loukkaa ihmisyyksilön koskemattomuutta, kuten silpominen, ruumiillinen ja sielullinen kidutus sekä yritykset harjoittaa henkistä painostusta, edelleen se, mikä loukkaa ihmisarvoa, kuten epäinhimilliset elämänotot, mielivaltaisen vangitseminen, pakkosiirtolaisuus, orjuus, prostituutio sekä kaupankäynti naisilla ja lapsilla, samoin myös ala-arvoiset työolosuhteet, joissa työläisiä pidetään pelkinä ansaitsemisvälineinä eikä vapaina ja vastuullisina yksilöinä, kaikki edellä mainitut seikat sekä muut niihin verrattavat ovat häpeätahroja. Ne turmelevat inhimillistä sivistystä, mutta häpäisevät enemmän niitä, jotka vääryyttä harjoittavat, kuin niitä, jotka sitä kärsivät. Ne loukkaavat myös erittäin suuresti Luojan kunniaa.”*

Asenteiden muutos

Nykyaikana tilanne ei suinkaan näytä paranevan vaan pahenevan.

Tieteen ja tekniikan kehittyessä keksitään uusia tapoja hyökätä ihmisen arvoa vastaan. Samaan aikaan on kehittymässä ja vahvistumassa uusi kulttuuri-ilmapiiri, jossa elämää vastaan tehdyt rikokset saavat uuden ja, jos mahdollista, entistä vastenmielisemmän luonteen ja joka herättää entistä vakavampaa huolta. Laaja julkinen mielipide hyväksyy tietyt elämään kohdistuvat rikokset yksilön vapauden nimissä ja vaatii tällä verukkeella näiden rikosten jättämistä rankaisematta. Sen lisäksi yleinen mielipide vaatii valtiotakin hyväksymään niiden suorittamisen täysin esteettömästi ja jopa ilmaisen terveydenhuollon avustuksella.

Tällainen asennoituminen muuttaa syvästi käsityksen sekä elämästä että ihmisten keskinäisistä suhteista. Monien maiden lainsäädäntö kiertää oman perustuslakinsa peruseriaatteen jättäessään rankaisematta tällaisen elämää vastaan suunnatun toiminnan ja säätää sen täysin luvalliseksi. Se on pahan moraalisen rappion huolestuttava oire ja melkoiselta osalta sen syy.

Ratkaisuja, joita aikaan yksimielisesti pidettiin rikollisina ja jotka yleinen moraalinen tunto torjui, aletaan yhä enemmän pitää yhteiskunnan arvolle sopivina.

Vielä lääketiedekin, joka tehtävä on puolustaa ja hoitaa ihmiselämää, alkaa joillakin alueillaan puhua yhä harkitummin ihmistä vastaan tehtyjen tekojen puolesta. Näin se tuhoaa uskottavuutensa, on ristiriidassa itsensä kanssa ja loukkaa kaikkien niiden arvoa, jotka tekevät näitä tekoja.

Tässä tilanteessa kirkon tehtävä on vahvistaa ihmiselämän arvoa ja koskemattomuus ottaen huomioon nykyiset olot ja ne hyökkäykset, jotka ihmiselämään nykyisin kohdistuvat. **Johannes Paavali II** kirjoitti: *”Sata vuotta sitten kirkko otti hyvin rohkeasti suojaansa työväestön, jota sorrettiin sen kaikkein*

perustavimmissa oikeuksissa, ja korosti työläisen pyhiä ihmisoikeuksia. Samoin kirkko tuntee nyt velvollisuudekseen olla väsymättömästi ja rohkeasti äänettömien ääni, kun toisenlainen ihmisryhmä joutuu elämänsä perusoikeuksissa kokemaan sortoa. Kirkko on aina tuntenut omakseen evankeliumin kutsun suojella köyhiä, joiden ihmisoikeuksia uhataan, halveksitaan ja loukataan.” (Johannes Paavali II: Kirje kaikille veljille piispanvirassa elämän ilosanomasta, 19.5.1991)

Moraalisten arvojen kokonaisuuden määrittely

Kuoleman kulttuuri saa alkunsa mentaliteetista, joka *kärjistää yksilökäsittelyn äärimmilleen*, jopa väärin sen, ja tunnustaa oikeuksia vain sille, joka osoittaa edes joihinkin autonomian alkeita ja joka ei joudu elämään täydellisessä riippuvuussuhteessa toisiin. Selvää on, että tällaisessa maailmassa ei ole tilaa sille, joka syntymättömän lapsen tai kuolemaa tekevän ihmisen tavoin on fyysisesti heikko rengas yhteiskunnassa, täysin toisten ihmisten valtaan jäänyt ja heistä täydellisesti riippuvainen.

Toisella tasolla kuoleman kulttuuri on juurtunut sellaiseen käsitykseen vapaudesta, joka korottaa yksilön absoluutiksi eikä ohjaa häntä ihmisen todelliseen hyväksymiseen ja palvelemiseen. Tässä kuoleman kulttuurissa paljastuu *täysin individualistinen käsitys vapaudesta*, joka onkin vahvemman vapautta tappiolla jäävän heikon rinnalla.

Aina kun vapaus haluaa päästä irti traditiosta eikä halua enää tunnustaa ilmeisiä todisteita objektiivisesta ja universaalista totuudesta, jolle yksilön ja yhteisön elämä perustuu, ihminen lakkaa pitämästä totuutta hyvästä ja pahasta ratkaisujensa ainoa-

na ja horjumattomana kiinnekohtana. Hän asettaa sen tilalle oman subjektiivisen ja muuttuvan mielipiteensä tai suorastaan itsekkäät etunsa ja mielijohhteensa.

Relativismin todellinen uhka

Tällainen käsitys vapaudesta vääristää yhteiskunnan elämän hyvin syvältä. Jos oman minän edistymisen käsitetään ehdottomaksi autonomiaksi, joudutaan väistämättä kieltämään toisen edistymisen. Toinen ihminen nähdään vihollisena, jota vastaan täytyy puolustautua. Näin yhteiskunta muuttuu sellaisten toistensa vierellä elävien yksilöiden kokonaisuudeksi, joilla ei kuitenkaan ole mitään keskinäisiä suhteita. Jokainen haluaa korostaa itseään toisista riippumatta ja ajaa omia etujaan. Jos yhteiskunnassa kuitenkin halutaan taata jokaiselle mahdollisimman suuri vapaus, joudutaan toisen ihmisen samansuuntaisten etujen rinnalla antamaan periksi ja taipumaan kompromisseihin. Tällöin viimeinenkin kosketuskohta yhteisiin arvoihin ja kaikkia koskevaan totuuteen katoaa ja yhteisön elämä on vaarassa ajautua täydelliseen relativismiin. Silloin kaikesta voidaan sopia, kaikesta neuvotella - myös ensimmäisestä perusoikeudesta, oikeudesta elää.

Näin on käymässä myös politiikassa. Oikeus lakkaa olemasta oikeutta, koska se ei enää perustu ihmisarvon koskemattomuuteen vaan jää voimakkaamman osapuolen säädeltäväksi. Näin demokratia kulkee sääntönsä unohtaen totalitarismia kohti. Valtio ei ole enää ”yhteinen koti”, jossa kaikki voisivat elää todellisen tasa-arvon periaatteiden mukaan, vaan muuttuu tyranniaksi, joka julkeaa yleisen hyödyn nimissä - todellisuudessa se tarkoittaa vain muutamien harvojen omaa etua - määrätä heikoimpien ja suojattomimpien elämästä syntymättömästä lapsesta vanhukseen asti. Kaikki näyttää tapahtuvan täysin laillisesti ainakin silloin, kun vapaan abortin ja eutanasian

salliva laki säädetään ns. demokraattisten sääntöjen mukaan. Itse asiassa kyseessä on vain laillisuuden traaginen harhakuva: demokratian aate petetään perusteitaan myöten, kun demokratia ei tunnusta eikä suojele jokaisen ihmisen arvoa.

Ihmisen vapaudelle annetaan perverssi ja vastenmielinen merkitys, kun sen nimissä vaaditaan vapaata aborttia, lasten surmaamista ja eutanasia ja niiden hyväksymistä. Vapaus merkitsee silloin joidenkuiden ehdotonta valtaa toisiin nähden ja toisia vastaan. Silloin aito vapaus kuolee.

Sekularismin ilmapiirin ongelma

Etsiessämme syvimpiä syitä elämän kulttuurin ja kuoleman kulttuurin väliseen kamppailuun meidän on havaittava, että *sekularismin ilmapiiri* hämärtää tajun Jumalasta ja ihmisestä. Ne, joihin tämä ilmapiiri tarttuu, joutuvat helposti pelottavan noidankehän pyörteisiin: kadottaessaan tajun Jumalasta he kadottavat tajun myös ihmisestä, hänen arvostaan ja elämästään. Järjestelmällinen moraalilain, varsinkin ihmiselämän ja sen arvon, loukkaaminen heikentää puolestaan edelleen kykyä tajuta Jumalan elävä ja pelastava läsnäolo.

Voimme tietyissä miellesä puhua valtaa pitävien sodasta heikkoja vastaan.

Sellaista elämää, joka kaipaisi enemmän huolenpitoa, rakkautta ja hoitoa, pidetään hyödyttömänä elämänä tai sietämättömänä taakana. Siksi se työnnetään tavalla tai toisella sivuun. Ihmistä, jonka sairaus, kehitysvammaisuus tai vielä yksinkertaisemmin pelkkä olemassaolo asettaa menestyvien ihmisten hyvinvoinnin tai elämäntavat kyseenalaiseksi, pidetään vihollisena, jota vastaan täytyy puolustautua tai joka täytyy hoitaa pois päiviltä. Näin kehittyä eräänlainen ”salaliitto” elämää vastaan. Siihen eivät ajaudu ainoastaan yksityiset henkilöt omassa elämässään tai perheensä tai ryhmänsä puitteissa,

vaan se laajenee käsittämään koko maailman, vahingoittaa kansojen ja valtioiden suhteita toisiinsa ja saa ne käymään toistensa kimppuun.

”Salaliitto” elämää vastaan

”Salaliiton” piiriin kuuluu kansainvälisiä instituutioitakin, jotka suunnittelevat suurisuuntaisia kampanjoita ja innostavat ihmisiä niihin herättääkseen kiinnostusta syntyvyyden sääntelyyn, sterilisointiin ja aborttiin ja toteuttaakseen niitä. Sanottava on sekin, että tiedotusvälineet asettuvat usein tämän salaliiton kannattajiksi muokatessaan yleistä mielipidettä hyväksymään kulttuurin, joka suosii syntyvyyden sääntelyä, sterilisointia, aborttia, vieläpä eutanasia, edistyksen ja vapauden merkkeinä.

Asenne, joka asettuu ehdottomasti elämän puolelle, leimataan vapauden ja kehityksen vastaiseksi voimaksi.

Kampanja elämän puolesta

Nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa, jota leimaa dramaattinen taistelu elämän kulttuurin ja kuoleman kulttuurin välillä, on kehitettävä vahva, kriittinen henki, joka pystyy tunnistamaan todelliset arvot ja aidot elämän vaatimukset. Tarvitaan yleistä oman tunnon liikekannallepanoa ja yhteistä moraalista ponnistelua, jotta saataisiin aikaan laaja kampanja elämän puolesta.

Perheellä on ratkaiseva ja korvaamaton rooli elämän kulttuuria rakennettaessa. Perheen piirissä jokainen perheenjäsen otetaan huomioon, häntä arvostetaan ja kunioitetaan, koska hän on ihminen. Perhe on todella ”elämän pyhäkkö”, paikka jossa elämä, Jumalan lahja, otetaan arvokkaasti vastaan ja jossa sitä suojellaan monenlaisilta uhkaavilta vaaroilta ja jossa se voi kehittyä aidon inhimillisyyden vaatimusten mukaan.

ALEXANDRE HAVARD

Uskonnonopettajat virkistäytyivät Tallinnassa

Uskonnonopettajien virkistys- ja koulutustapahtuma mahdollistui Leena Kankaan syntymäpäiväksi annettujen lahjoitusten turvin.

KRISTINA PELTONEN

Viikonlopun antia puitiin sunnuntaiamun palaverissa

Hiippakunnan uskonnonopettajat kokoontuivat elokuun ensimmäisenä lauantaiamuna Helsingin satamassa. Opettajien vuotuinen tapaaminen järjestettiin tällä kertaa poikkeuksellisen miellyttävissä olosuhteissa viime tammikuisen syntymäpäivän seurauksena: päivän-sankari **Leena Kangas** oli tuolloin toivonut onnittelijoiden lahjojen sijasta kartuttavan uskonnonopettajien virkistysrahastoa. Kertyneillä lahjoituksilla kustannettiin nyt opettajille kaksipäiväinen Tallinnan-matka.

Suurin osa opettajista tekee palkatta työtään seurakuntiansa lasten ja nuorten hyväksi. Muutaman pääkaupunkiseudun palkatun opettajan työ on yksinäistä: he kiertävät koulusta kouluun, eikä omaa työyhteisöä ole. Mahdollisuus rentoon seuranpitoon oli siis tosiaan tervetullut. Katekeettinen keskus oli huolehtinut käytännön järjestelyistä.

Hiukan koulutusta oli virkistykseen oheen ympätty. Katekeettisen työn johtaja **Marjatta Jaanu-Schröder** esitteli laivamatkan aikana uudistettuja ala-asteen oppimateriaaleja sekä kertoi uuden koululain vaikutuksista katoliseen uskonnonopetukseen. Opetussuunnitelmaan on tehty tarkistuksia, koska seurakunnissa annetaan nyt koulun uskonnonopetusta korvaavaa opetusta. Siitä oppilaat saavat

myös numeron koulutodistukseen, jos he eivät osallistu koulun yleiseen uskonnonopetukseen. Ensimkommuunioon ja vahvistuksen sakramenttiin valmistava opetus on nyt seurakunnissa erotettava tästä korvaavasta opetuksesta omiin jaksoihinsa.

Tallinnassa vierailimme äiti **Terresan** opastamina birgittalaissisarten viimeistelyvaiheessa olevassa ihastuttavassa luostarirakennuksessa. Rakennusmateriaalina on samanlainen kalkkikivi kuin viereisissä keskiaikaisen luostarikirkon raunioissa. Arkkitehti kutsuu luomustaan nimellä *Rosae*, ja niinpä rakennusta tukevilla itsessäänkin veistoksellisissa teräsvaijereissa tulevat köynnösruusut kiipeilemään. Kappelia ympäröivässä altaassa taivasta heijastaa se hiljainen vesi, joka pyhän Birgitan ohjeen mukaan tulee alttarin takana olla. Linjoiltaan rauhallinen rakennus on suunniteltu 14 sisarelle ja noin 40 vieraille. Tutustuimme luostariin pesulasta kattotasanteelle ja arvovieraiden makuuhuoneisiin saakka ja saimme ainutkertaisen mahdollisuuden käydä kurkistamassa myös ylisisaren yksityis-tiloja.

Sunnuntaiamuna kokoonnuimme aamiaisen ja messun välillä yhteiseen arviointitilaisuuteen, jossa jokainen sai purkaa tuntojaan retken kokemuksista. Positiiviset

mielenilmaisut olivat ylivoimaisesti vallalla. Vierailu uudessa luostaris- sa oli ollut elämys. Ne pienet ihmeet, joita sisarten elämään ja työhön Virossa liittyy, olivat koskettaneet. Italialaissyntyisen isän letkeä saarna lauantai-illan messussa muistettiin yhtenä elähdyttäneistä impulsseista. Ryhmän yhteishengestä ja luovuudesta iloittiin. Oli kohottavaa nähdä, miten paljon meitä opettajia on ympäri hiippakunnan ja miten moni nuori on liittynyt joukkoon. **Kari Harmois**en sanoin: olimme saaneet jotakin, mitä ei voi saada muuten kuin osallistumalla yhteisiin tapaamisiin. Isä **Jan Aarts SCJ** korosti, että kun opetustyössä on mukana näin moni, ja jokainen opettaa omalla persoonallisella tavallaan, on hyvin tärkeää tehdä yhteistyötä. Tämän totuuden käänköpuoli on toisaalta se, että pitkät etäisyydet eivät salli kaikkien tulla mukaan: oululaiset uskonnonopettajat puuttuivat nyt joukosta. Tallinnan-retki oli ymmärrettävästi mukavimmin pääkaupunkiseudulla asuvien ulottuvilla, mikä keskustelussa pahoitellen todettiin. Kokkolasta, Jyväskylästä ja Joensuusta asti oli sentään matkaan lähdetty.

Juhlallisessa sunnuntaimessussa kirkko oli täynnä. Viron apostolinen administraattori, Baltian nuntius, arkkipiispa **Erwin Ender** vietti jäähyväismessuaan, koska Pyhä istuin on määrännyt hänet uuteen virkaan hänen kotimaahansa Tshekkiin. Messun jälkeen hiippakuntalaiset kukittivat lyhyen kautensa aikana paljon hyvää aikaan saaneen piispansa ja dominiikaniluostarin raunioilla juhlittiin selvästi molemmin puolin haikeita läksiäisiä viinitarjoiluun.

Lounas ja nopea ostospyrähdyks päätivät vierailumme. Paluumatkalla isä Jan johdatteli vielä yhteisen raamattutunnin Pyhästä Hengestä, ennen kuin retkeläisten oli aika taas hajaantua ympäri hiippakunnan.

VERNA SANTAMALA

Påvens besök i Ukraina

Sedan slutet av juni har jag förvånat mig över, att jag i ingen tidning sett något omnämmande av påvens resa till Ukraina fastän den ur flere synpunkter var unik.

För de nordiska katolska tidningarnas del var orsaken den att hans resa sammanföll med tidningarnas sommarlov. Tydligen har man både i Sverige och Danmark ansett att det efter lovet var för sent att ta upp saken. Men jag tycker att den är värd det även i efterskott.

Besöket var unikt genom att det genomfördes trots protester från landets största kyrkosamfund, den under Moskva lydande ortodoxa kyrkan, som t.o.m. uppmanade sina medlemmar till protester. Men andra ortodoxa grupper och framförallt de bysantinska uniaterna samt den lilla romersk katolska kyrkan mottog honom med jubel.

I sin ungdom torde påven ha besökt vänner i Lviv och han talade nu ukrainska utan polsk accent, vilket gav ett mycket positivt intryck. Moskva-patriarken har aldrig nedlåtit sig till att tala ukrainska.

För de bysantinska uniaterna som sedan 1569 varit anslutna till Rom, var besöket av största vikt. Påvens besök visade att Rom inte mera var villigt att krusa för Moskva, utan ville ge den bysantinska kyrkan den viktiga roll den har rätt till. Under flere årtionden har Vatikanen närmast försökt "sopa denna kyrkas tillvaro under mattan" och har betraktat dess existens som ett tråkigt problem i det ekumeniska arbetet med de ortodoxa, och ändå har denna kyrka troget och envist hållit fast vid unionen trots alla påtryckningar och förföljelser som den under olika tider varit utsatt för. De värsta var väl de under Stalin-tiden, då kyrkan förbjöds, dess egendom beslagtogs och skänktes åt den ortodoxa kyrkan och man på alla sätt försökte tvinga dess medlemmar att ansluta sig till den ortodoxa kyrkan. De valde ändå att gå under jorden. När landet blev fritt kom kyrkan fram och ville återfå sin egendom, vilket naturligtvis åstadkom gräl och svårigheter.

Påven bad, enligt sin vana om förlåtelse för katolska kyrkans synder och erbjöd samtidigt den ortodoxa kyrkan förlåtelse för den orätt den gjort. Han uppmanade alla samfund att förlåta varandra med tanke på de kristna ur olika samfund som lidit döden för sin tro under kommunismen, och att samarbeta i Kristus.

Till besöket kom det många bysantinska pilgrimer från USA och Kanada, som under de senaste decennierna fått mottaga mycket invandrare från Ukraina. Vid ett möte med ungdomar i Lviv, uppmanade han dessa att inte lämna sitt land utan hålla fast vid det med gott mod under denna kritiska tid.

Under sitt besök fick påven tillfälle att be för dem som dödades av

kommunisterna och nazisterna. Först besökte han det sex meter höga korset i Bikivnya, som är rest till minne av dem som dödades på 40- och 50-talet av kommunisterna. Där bad han och hans följe tillsammans med anhöriga till de dödade. Senare besökte han Babi Yar, där nazisterna i september 1941 utförde sin första massaker på landets judar. Vid minnesmonumentet bad han tillsammans med landets ledande rabbi, Yaakov Bleich, som arbetat ivrigt för påvens besök. Både myndigheterna och folket i allmänhet hade en känsla av att detta besök förde dem ett steg närmare västern.

MÄRTA AMINOFF

Texten bygger på en artikel i tidskriften *Tablet*.

Rukouksen aposto-laatti

Lokakuu

Me rukoilemme, että kaikissa maissa arvostettaisiin eri kansallisuusryhmiä ja uskonnollisten vähemmistöjen kulttuurisia ja henkisiä aarteita.

Me rukoilemme, että ensimmäisen heluntain kaltainen lähetysinto syttyisi kolmannen kristillisen vuosituhannen alkaessa.

Sunnuntain ja juhlapyhien lukukappaleet

Sunnuntai 7.10. (III)

Kirkkovuoden 27. sunnuntai
Juhlapyhä Turun Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin kirkossa
Hab. 1:2-3, 2:2-4
Ps. 95: 1-2, 6-7c, 7d-9 / 7d-8a
2. Tim. 1: 6-8, 13-14
Luuk. 17:5-10

Sunnuntai 14.10. (IV)

Kirkkovuoden 28. sunnuntai
2. Kun. 5:14-17
Ps. 98:1,2-3ab, 3cd-4 / 2b
2. Tim. 2:8-13
Luuk 17:11-19

Böneapostolatet

Oktober

Vi ber, att man i alla länder skall uppskatta de olika nationella och religiösa minoriteternas kulturella och andliga rikedomar.

Vi ber, att det i början av det tredje årtusendet skulle tändas en missionsiver lik den första pingstens.

Sunnuntai 21.10. (I)

Kirkkovuoden 29. sunnuntai
Kolehti lähetystyön hyväksi
2. Moos. 17:8-13
Ps. 121:1-2, 3-4, 5-6, 7-8 / 2
2. Tim. 3:14-4:2
Luuk. 18:1-8

Sunnuntai 28.10. (II)

Kirkkovuoden 30. sunnuntai
Siir. 35:15b-17, 20-22a
Ps. 34:2-3, 17-18, 19+23 / 7ab
2. Tim. 4:6-8, 16-18
Luuk. 18:9-14

Rakkauten lähetysisäret

Kaarikuja 2 K 60 (Kontula)

Holy Mass on English every Thursday at 18.30.

Adoration of the Blessed Sacrament every Monday at 9-19.

Adoration on Monday, Oct. 8th

(thanksgiving day of the foundation of the Missionaries of Charity)

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. (09) 6824040, fax (09) 6224618. Sähköposti henricus@cath.fi.

Messut **su** 10.00 missa lat./engl., ranska, esp., saksa, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu/kvällsmässä. *Remontin johdosta ei kirkkokahvia.* Aamumessu **ma, ti, to** 7.30 ja iltamessu **ma, ke, pe, la** 18.00. Ruusukko ja sakramenttihartaus **to** 18.00. Rippitilaisuus **la** 17.30-18.00. Vesper **la** 17.40.

Remontin vuoksi koko syksyn ajan pappilassa toimii ainoastaan kanslia. Joulukuun alkupuolelle asti isä Teemu Sippo SCJ ja isä Guy Barbier ovat vattavissa pappilan numerosta. Isä Paolo Bertin tavoittaa numerosta 040-5135359. Isä Jan Koolen SCJ on sapativapaalla remontin loppuun asti.

- 6.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
- 7.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 lat./engl., 11.15 päämessu/högmässä, 16.00 puolankielinen messu, 18.00 iltamessu
- 8.-10.10. pappienneuvoston kokouksen takia maanantain iltamessu ja tiistain aamumessu jäävät pois
- 10.10. ke 18.00 isä Guy Barbierin pappeuden 50- ja isä Stanislaw Szymajdan SCJ pappeuden 25-vuotisjuhlamessu
- 13.10. la 10.00 lastenkerho lastentarhassa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
- 14.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 lat./ranska, 11.15 päämessu/högmässä, 16.00 venäjänkielinen messu, 18.00 iltamessu
- 20.10. la 10.00 uskonnonopetusta Englantilaisessa koulussa, 9.30 lördagskursens mässä i Maria-kyrkan, undervisning i församlingssalen, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
- 21.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (kolehti lähetystyön hyväksi): 10.00 lat./esp.,

- 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 24.10. ke 14.00 seniorien messu Marian kirkossa, kahvit seurakuntasalissa
- 27.10. la 17.40 vesper, 18.00 messu
- 28.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 lat./engl., 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 kvällsmässä

Diaspora

Järvenpää: 28.10. **su** 14.00
Porvoo: 21.10. **su** 14.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. (09) 2411633, fax (09) 2411634. Sähköposti marian.srk@kolumbus.fi. Kotisivu www.kolumbus.fi/marian.srk.

Su 10.00 päämessu, kirkkokahvit, 11.30 messu ruotsi/vietnam/englanti/italia, 18.30 iltamessu. **Ma, ke, pe** 7.15 aamumessu, **ti, to, la** 18.30 iltamessu. **Ti** 7.30 ja **ke** 17.00 messu Karmeliittaluostarissa. Rippitilaisuus **la** 18.00 ja sopimuksen mukaan. Papit tavattavissa parhaiten 9-12.

- 5.10. pe ei ole aamumessua, 18.00 adoraatio, 18.30 pyhän sydämen messu
- 6.10. la 18.30 iltamessu
- 7.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 päämessu suomeksi, seurakuntajuhla, 11.30 ei ole messua, 16.00 messu puolaksi Pyhän Henrikin katedraalissa, 18.30 iltamessu
- 9.-10.10. ei ole messua pappienneuvoston kokouksen takia
- 11.10. to 17.00 fransiskaanit srk-salissa
- 13.10. la 18.30 iltamessu
- 14.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 18.30 iltamessu
- 16.10. ti 19.00 teresat srk-salissa
- 20.10. la 13.00 lauantaikurssin messu, 18.30 iltamessu
- 21.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu englanniksi, 18.00 adoraatio, 18.30 iltamessu
- 24.10. ke seniorit srk-salissa
- 25.10. to 19.00 seurakunnan caritas
- 27.10. la 18.30 iltamessu
- 28.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.30 messu italiaksi, 18.30 iltamessu

Diaspora

Forssa (ev.-lut. seurakuntatalo): 14.10., 9.12. **su** 16.00
Karjaa (keskiaikainen kirkko): 2.12. **su** 16.00
Lohja (keskiaikainen kirkko): 30.12. **su** 15.00
Riihimäki (Kappelikirkko): 6.10., 3.11., 1.12. **la** 16.30 suomeksi; 20.10., 17.11., 15.12. **la** 16.30 vietnamiksi
Soukka (kappeli): 28.10., 25.11. **su** 15.00

Informaatiokurssi

Helsingin seurakuntien yhteinen informaatiokurssi kirkkoon liittyville ja muille katolisesta uskosta kiinnostuneille Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa (Mäntytie 2) maanantaisin klo 18.30-20.30. Seuraavat kurssi-illat:

- 8.10. Rukous: sisar Marta Koltko (Katolisen uskon perusteet 18-74).
- 22.10. Kirkko hengellisenä yhteisönä: isä Teemu Sippo SCJ (147-153, 160-169)

Äiti-lapsikerho

aloittaa syyskautensa. Tervetuloa uudet ja aiemmin mukana olleet äidit ja lapset! Kokoontumisaikoja ja -paikkoja voit tiedustella Tarjalta, puh. 040-5004049.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3b A, 00170 Helsinki. Puh. (09) 660901, fax (09) 68712244. **Kirjasto** on avoinna keskiviikkoisin klo 14-18.

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. (02) 2314389, fax (02) 2505090. Sähköposti turunkat@saunalah.fi.

Su 10.30 päämessu, 18.30 evening mass. **Ma, pe, la** 7.30 aamumessu, **ti** 18.30 iltamessu, **to** 18.00 adoraatio, 18.30 iltamessu. **Ke** 17.00 messu Piikkiössä. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

- 6.10. la 18.15 messu Naantalissa.
- 7.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai: seurakuntamme nimikkopyhimyksen pyhän Birgitan juhlapyhä. 10.30 päämessu, 18.30 englanninkielinen messu.
- 14.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.15 aamumessu, 10.30 päämessu, 18.30 englanninkielinen messu.
- 20.10. la katekeesi ja lastenkerho Turussa, 13.00 Marian hartaus.
- 21.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.15 aamumessu, 10.30 päämessu, 18.30 englanninkielinen messu.
- 27.10. la katekeesi Raumalla ja Porissa
- 28.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.15 aamumessu, 10.30 päämessu, 18.30 englanninkielinen messu.

Diaspora

Pori: 27.10. **la** 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. (014) 612659, fax (014) 612660. Kotisivu www.katt.fi/olavi.htm.

Su 10.30 päämessu. **Ke** 18.00 iltamessu. Tiedot muiden arkipäivien messuisista puhelimitse ja kirkon ovelta. Rippitilaisuus sopimuksen mukaan.

- 03.10. ke 18.00 iltamessu
- 07.10. su 10.30 päämessu
- 10.10. ke ei iltamessua
- 14.10. su 10.30 päämessu
- 16.10. ti 14.00 seniorikokous
- 17.10. ke 18.00 iltamessu
- 21.10. su 10.30 päämessu

27.10. la lasten uskonnonopetus Jyväskylässä
28.10. su 10.30 päämessu

Diaspora

Joensuu: 13.10. la 11.00
Kuopio: 28.10. su 16.00
Mikkeli: 14.10. su 16.00
Savonlinna: 20.10. la 11.00
Varkaus: 13.10. la 16.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. (03) 2127280, fax (03) 2147814. Sähköposti katristi@nic.fi. Kotisivu www.nic.fi/~katristi.

Su 10.00 ruusukkorokous, 10.30 päämessu. **Ti, to** 7.30 aamumessu, **ma, ke, pe** 19.00 iltamessu. **Ke** 18.40 vesper. **La** messu 8.30. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

6.10. la 9.30 katekeesi, 14.15 messu
7.10. su 10.30 päämessu
14.10. su 10.30 päämessu
17.10. ke 19.30 informaatiokurssi
20.10. la 10.30 lastenkerho, 12.30 messu
21.10. su 10.30 päämessu, 14.00 puolan-kielinen messu
28.10. su 10.30 päämessu

Diaspora

Hämeenlinna: 7.10. su 15.00
Kauhajoki: 27.10. la 18.30
Kurikka: 13.10. la 18.00
Pietarsaari: 13.10., 27.10. la 12.00
Vaasa: 13.10., 27.10. la 16.00

KOUVOLA

Autuaan Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. (05) 3711251. Sähköposti stan.szymajda@sci.fi. Kotisivu www.sci.fi/~stan.

Su 11.00 tai 18.00 päämessu kirkossa. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.

4.10. to 18.00 iltamessu (p. Fransiscus)
5.10. Kuukauden 1. perjantai: 18.00 messu ja adoraatio
7.10. Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 11.00 messu
11.10. to 18.00 Iltamessu
13.10. la 11.00-13.00 uskonnonopetus
14.10. Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 11.00 messu
18.10. to 18.00 iltamessu (p. evankelista Luukas)
21.10. Kirkkovuoden 29. sunnuntai: 18.00 messu
25.10. to 18.00 Iltamessu
28.10. Kirkkovuoden 30. sunnuntai: 18.00 messu

Diaspora

Lahti (ortodoksinen kirkko): 6.10. la 14-16 uskonnonopetus, messu 16.00
Lappeenranta (ortodoksinen kirkko): 21.10. su 11.30
Hamina (Poitsilan seurakuntakoti): 28.10. su 11.00

OULU

Nasaretin Pyhän Perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh. (08) 347834, fax (08) 347029. Sähköposti marino@pp.inet.fi.

Su 11.00 päämessu. **Ma, ti, ke, pe** 18.30 iltamessu. **Ke, la** 19.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus **pe** 17.30-18.30 ja sopimuksen mukaan.

4.10. to 19.00 ekumeeninen Sanan juma-lanpalvelus ortodoksisessa kirkossa
7.10. su 11.00 päämessu
14.10. su 11.00 päämessu
20.10. la 11.00 uskonnonopetus
21.10. su 11.00 päämessu
28.10. su 11.00 päämessu

Diaspora

Raaha: 28.10. su 17.00
Rovaniemi: 14.10. su 17.00
Tornio: 7.10., 21.10. su 17.00

EKUMEENINEN KESKUS

Myllyjärvi, 02740 Espoo. Puh. (09) 8557148.

Su 11.00 liturgia, kirkkokahvit. **To, pe** 9.00-18.00 ikonimaalauksen opetusta.

STELLA MARIS

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. (019) 335793, fax (019) 335892.

5.-6.10. Pyhän haudan ritarit
5.-7.10. Juventuksen sysseleiri
8.-10.10. Pappienneuvosto

Pyhän Henrikin seuran kulttuurimatka Vilnaan 12.-15.4.2002

Lennot: Lithuanian Airwaysin koneilla. Meno 12.4. pe 20.45, paluu 15.4. ma 20.10.

Majoitus: Draugyste Hotel, Ciurlionio 84, Vilna. Lyhyen kävelymatkan päässä Vilnan keskustasta sijaitseva turistiluokan hotelli. Turvallinen sijainti puiston reunassa, diplomaattialueella. Huoneissa suihku/kylpy, wc, puhelin ja televisio.

Hinta: 1950 mk / 328 euroa / hlö 2-hengen huoneessa, 2.390 mk / 385 euroa 1-hengen huoneessa. Varauksin hintoihin sisältyy lennot, majoitus, aamiainen, lentokenttäkuljetukset ja yksi opastettu kiertoajelu.

Sitovat ilmoittautumiset: Henrikin pappilaan (puh. 09-6824040) 14.11. mennessä. Ennakkomaksu 500 markkaa 15.1.2002 mennessä tilille Merita 221920-28083 (viesti: VILNA). Loppusuoritus kuukautta ennen lähtöä.

Tervetuloa keväiselle kulttuuriretkelle! Ilmoittautuminen on jo alkanut, vain 25 nopeinta mahtuu mukaan.

KATOLISET YHTEISÖT

Academicum Catholicum

Jäsenillat syyskaudella Studium Catholicumissa, Ritarikatu 3b A:

18.10. to 18.30 "Käytännön kokemuksia ja tietoa Lourdesin ja Santiago de Compostelan pyhiinvaelluksista"
8.11. to 18.30 Tri Heimo Langinvainio: "Organisaation kulttuurit ja roolit ja henkinen kasvu"
29.11. to 18.00 Messu AC:n vainajien puolesta, 18.30 arkkipiispa Jukka Paarma: "Kristinuskon minimi - mitä on uskottava ollakseen kristitty?"
13.12. to 18.30 piispan esitelmä

Juventus Catholica

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass in Latin in St. Henry's Cathedral at 18.00 on October 16 and 30. Welcome!

Maallikkofransiskaanit

11.10. to 17.00 yhteisön kokous P. Marian kirkon seurakuntasalissa, 18.30 iltamessu.
30.10. ti esitelmältä P. Marian seurakuntasalissa iltamessun jälkeen. Santa Chiara, osa 2: Paavi nauroi ääneen.

Teresat

Syyskauden ohjelma (yleensä P. Marian kirkon seurakuntasalissa iltamessun jälkeen):

16.10. ti Nigerianlainen ilta. Oby Ikegwuonu kertoo nigerialaisesta keittiöstä. Maistiaisia.
6.11. ti Rakkauten lähetyssisaret kertovat toiminnastaan.
20.11. ti Marja Kuparinen puhuu aiheesta "laihduuttaminen pintaa syvemältä".
1.12. la Joulumyyjäisten pystytystä P. Marian seurakuntasalissa klo 13-17.
2.12. su Joulumyyjäiset päämessun jälkeen n. klo 11.15-14.30.
8.12. la Menneen ajan markkinat Lohjalalla.
11.12. ti Joulujuhla. Pieni lahja mukaan!

Verbi Dei sono
P. Henrikin katedraalin lauluyhtye

hakee miesääniä riveihinsä. Myös kontratenoreita kaivataan. Toivottavasti omaat kokemusta yhtyelaulusta ja nuotinlukutaitosi on vähintään tyydyttävää tasoa.

Yhtye esiintyy tärkeimmissä P. Henrikin katedraalin liturgioissa. Kirkkovuoden tavallisiin päämessuihin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Yhtye esiintyy erilaisilla kokoonpanoilla tilaisuudesta riippuen.

Yhteys: Markus Mäkelä 040-7178833.

Ajassa

NFP-luennon pitäjä Åsa Savage (vas.) kysymysten keskellä

Perhe-elämän kokemuksia jakamassa

“Kristittyjen avioparien tulee siten kuuliaisina kirkon äänelle muistaa, että heidän kristillinen elämäntutsumuksensa, joka alkoi kasteessa, laajeni ja vahvistui avioliiton sakramentissa. Siinä aviomies ja -vaimo ‘vahvistetaan ja ikään kuin pyhitetään’ heille kuuluvien velvollisuuksien uskolliseen täyttämiseen, heille kuuluvan kutsun toteuttamiseen, aina täydellisyyteen asti ja heille kuuluvan kristillisen todistuksen antamiseen koko maailmalle. Heille Herra uskoo tehtäväksi saattaa ilmi sen lain pyhyys ja ihanuus, joka yhdistää aviopuolisoiden välisen rakkauten Jumalan, inhimillisen elämän luojan, rakkauteen. ...

Niistä hedelmistä, jotka kypsyvät, jos jumalallista lakia innokkain mielin vaalitaan, saavutetaan arvokkain, kun

aviopuolisot itse haluavat usein keskustella kokemuksistaan muiden kanssa. Näin maallikkosten kutsumukseen liittyy uusi ulottuvuus ja erinomainen apostolaatin laji, jossa vertaiset palvelevat vertaisiaan: silloin aviopuolisot täyttävät apostolisen tehtävän muita aviopareja kohtaan, joille he tarjoutuvat opettajiksi. Tämä näyttää varmasti tänään kristillisen apostolaatin muodoista otollisimmalta.” Paavi Paavali VI: Syn-tyvyyden sääntelystä (Humanae vitae), 25-26.

Syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna järjestettiin Helsingin seurakuntien äiti-lapsikerhon aloitteen perheviikonloppu Stella Marisissa. Tilaisuuteen osallistui kahdeksan perhettä ja peräti 14 lasta. Aikuisille tarjottiin katoliseen vanhemmuuteen liittyviä esitelmiä paavillisen perheneuvoston 1995 julkaisemasta dokumentista *The Truth and Meaning of Human Se-*

xuality (Ihmisen seksuaalisuuden totuus ja tarkoitus) sekä luonnonmukaisesta perhesuunnittelusta, joka on ainoa kirkon hyväksymä syntyvyyden sääntelyn muoto.

Luonnonmukainen perhesuunnittelu (*Natural Family Planning, NFP*) sai myönteistä vastakaikua sekä synnytti paljon kysymyksiä ja keskustelua. Nuoret katoliset vanhemmat tarvitsevat selvästikin tietoa ja tukea kirkolta vanhemmuuteen liittyvissä asioissa. Hyvän lähtökohdan antoivat myös isä **Paolo Bertin** saarnat, joissa oli varmasti mietittävää kotimatkallekin.

Kaiken kaikkiaan viikonloppu oli onnistunut ja moni esittikin toiveita uudesta perheviikonloppusta. Vanhemmat nauttivat kiitollisina Stelliksen valmiista ruokapöydästä sekä yhdessäolosta muiden aikuisten kanssa. Lastenhoitajien **Anu Koskisen** ja **Marja Pohjolan** läsnäolo oli tässä mielessä hyvin tärkeää. Viikonloppu oli myös oiva tilaisuus ei-katolilaisille puolisoille tutustua kirkkoomme välittömässä ja vapaassa ilmapiirissä.

IRENE ALVAREZ

Perheviikonloppun pappi isä Paolo Berti saarnaa